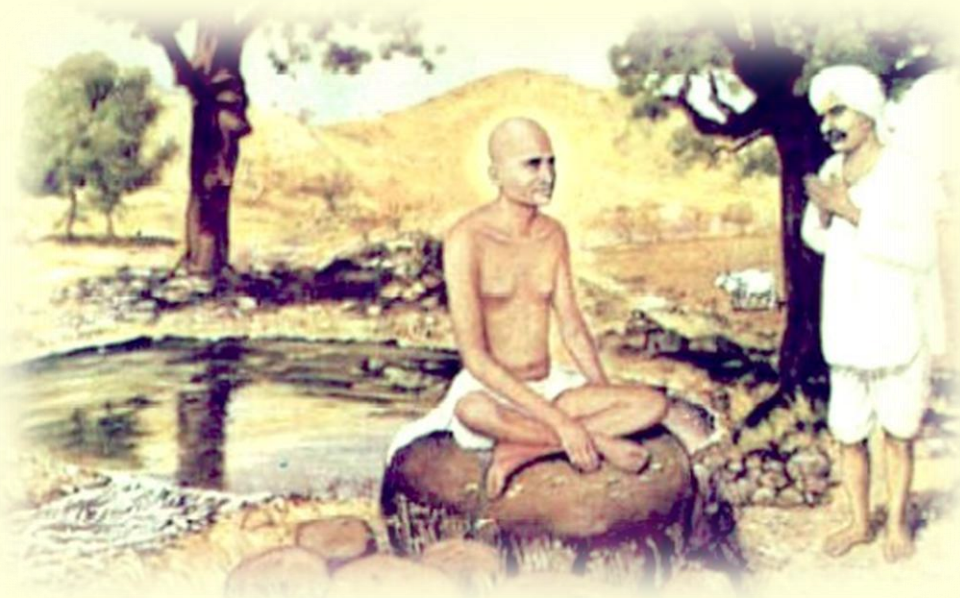

अध्याय पाचवा प्रारंभ

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

हे अज अजित अद्वया । सच्चिदानंदा करुणालया ।
दासगणू लागला पाया । आता अभय असूं दे ॥१॥

मी हीन दीन पातकी नर । नाही कोणता अधिकार ।
सर्व बाजूंनी लाचार । आहे मी देव देवा ॥२॥

परी अत्यंत हीनावरी । थोर सर्वदा कृपा करी ।
पाहा अंगीं लाविली खरी । विभूति श्रीशंकराने ॥३॥

तो हीनांचा हीनपणा । थोरा न आणि कमीपणा ।
हे जाणोन नारायणा । गणू हा ठेवा संग्रही ॥४॥

सर्व लाड लेंकराचे । माता ती पुरवी साचे ।
आहे दासगणूचें । ओझें सर्व तुझ्या शिरी ॥५॥

जैसें करशील तैसें करी । परी दया असू दे अंतरी ।
देवा तुझ्या बळावरी । दासगणूच्या साऱ्या उडया ॥६॥

गजानन असतां शेगांवी । यात्रा येई नित्य नवी ।
ती कोठवरी वर्णावी ? । पार न लागे तियेचा ॥७॥

महिमा तो वाढला फार । म्हणून गजानन साधुवर ।
ती उपाधी करण्या दूर । भटकू लागले काननीं ॥८॥

महिना महिना तिकडेच राहावें । वाटेल तेथेच बैसावें ।
कोणाशी न उमगूं द्यावें । चरित्र आपुले येतुलेही ॥९॥

श्रोते एका समयासी । महाराज पिंपळगांवासी ।
गेले तेथे गोष्ट कैसी । झाली ते अवधारा ॥१०॥

त्या पिंपळगांवच्या शिवारांत । होते एक अरण्यांत ।
शंकराचे मंदिर सत्य । जुने पुराणे हेमाडपंती ॥११॥

ऐशा त्या मंदिरी । येते झाले साक्षात्कारी ।
बैसले शिवाच्या गाभारी । लावोनिया पद्मासन ॥१२॥

गुराखी त्या गांवचे । आपापले कळप गुरांचे ।
घेऊनिया निघाले साचे । अस्तमानी गांवाकडे ॥१३॥

मंदिरापुढे तत्त्वतां । एक लहान ओढा होता ।
तेथे पाणी पाजण्याकरितां । गुरे गुराखी पातले ॥१४॥

कोणी सहज मंदिरांत । गेले वंदण्या शिवाप्रत ।
तो तेथे पाहोन समर्थ । आश्चर्यचकित जाहले ॥१५॥

मुलें म्हणती या मंदिरी । कोणी न पाहिला आजवरी ।
पुरुष बसलेला निर्धारी । अस्तमानाचे समयाला ॥१६॥

कांही गुराखी बाहेर आले । इतरां बोलावू लागले ।
कांहीं तेथेंच बैसले । सत्पुरुषाचे समोर ॥१७॥

परी साधु बोलेना । डोळे मुळीच उघडीना ।
याचे कारण कळेना । त्या गुराखी अर्भकांसी ॥१८॥

कोणी म्हणती थकलेला । हा साधु दिसतो भला ।
शक्ति मुळी नुरली त्याला । बोलावयाकारणे ॥१९॥

कोणी म्हणती उपवासी । असावा निश्चयेसी ।
थोडी भाकर तयासी । देऊं आपण खावया ॥२०॥

ऐसे म्हणून भाकर । धरली मुखासमोर ।
भाविक मुळची गुराखी पोरं । हलवूं लागली समर्थाला ॥२१॥

परी साधु हालेना । मुखीं शब्द बोलेना ।
म्हणून साऱ्या गुराख्यांना । नवल वाटले विशेष ॥२२॥

गुराखी आपसात बोलती । याची मुळीं न कळे स्थिती ।
जरी मेला म्हणावा निश्चिती । तरी आहे बसलेला ॥२३॥

अंग ना झाले थंडगार । ऊन आहे साचार ।
यावरून हा जिवंत नर । आहे यात शंका नको ॥२४॥

कोणी म्हणे असेल भूत । मायावी रूप दावीत ।
कोणी म्हणे हे तर सत्य । शिवापुढे ना भूत येई ॥२५॥

कोणी म्हणती स्वर्गीचा । देव हा असावा साचा ।
लाभ त्याच्या दर्शनाचा । झाला आपणा हेंच भाग्य ॥२६॥

याचें आता पूजन । करू अवघे आपण ।
जा स्नानालागून । पाणी आणा ओढयाचें ॥२७॥

पोंरें गेली ओढयावरी । गेळ्यामध्ये आणिले वारी ।
परमभावे पायावरी । घालिते झालें समर्थाच्या ॥२८॥

कोणीं वन्यपुष्पें आणिलीं । माळ त्यांची तयार केली ।
कंठामध्ये घातिली । गुराख्यांनी साधूच्या ॥२९॥

कोणी कांदाभाकर । नैवेद्यार्थ साचार ।
दिली ठेवून समोर । एका वडाच्या पानावरी ॥३०॥

गुराख्यांनी केले नमन । आदरें भाव धरून ।
कांही वेळ केलें भजन । पुढे बसून समर्थांच्या ॥३१॥

ऐसा आनंद चालला । तो गुराखी एक बोलला ।
अरे वेळ बहु झाला । चला आता गांवाकडे ॥३२॥

दिवस गेला मावळून । कां न आली रानातून ।
मुले गुरांना घेऊन । ऐसे लोक म्हणतील कीं ॥३३॥

कदाचित आपणांसी । पाहण्यां येतील काननासी ।
तान्ही वासरें घरांसी । लागली असतील हुंबरावया ॥३४॥

या साधूची हकीकत । आपण सांगू गांवांत ।
शहाण्या वडील माणसांप्रत । म्हणजे येईल कळून की ॥३५॥

ते अवघ्यांसी मानवले । गुराखी सर्व निघून गेले ।
गांवामाजीं कळविले । मंदिराचे अवघे वृत्त ॥३६॥

पुढे श्रोते प्रातःकाळी । आली गांवची मंडळी ।
समर्थासी पाहण्या भली । गुराख्यांच्या बरोबर ॥३७॥

जैसा काल होता बसला । तैसाच आता पाहिला ।
भाकरीसी ना स्पर्श केला । ती जशीच्या तशीच आहे कीं ॥३८॥

म्हणूं लागले गांवकरी । हा योगी पुरुष कोणी तरी ।
आहे बैसला मंदिरी । सांप्रत या शंकराच्या ॥३९॥

कोणी ऐसे बोलले । शिव पिंडीच्या बाहेर आले ।
आपणा दर्शन द्याया भले । चला नेऊं या गांवांत ॥४०॥

हा समाधी उतरील । तेव्हां कांहीं बोलेल ।
ही उतरण्या आहे वेळ । त्याला त्रास देऊ नका ॥४१॥

बंगाल देशी जालंदर । बारा वर्षे झाले स्थिर ।
समाधीच्या जोरावर । गर्तेमाजी ख्यात हे ॥४२॥

ऐसी भवति न भवति झाली । एक पालखी आणविली ।
त्यांत उचलून ठेविली । समर्थाची मूर्ति पाहा ॥४३॥

ग्रामांतील नारीनर । अवघे होते बरोबर ।
पुढें वाजंत्र्यांचा गजर । होत होता विबुध हो ! ॥४४॥

मधून मधून तुळशीफुले । पौर टाकीत होते भले ।
समर्थांचे अंग झाले । गुलालाने लाली लाल ॥४५॥

घंटाघडयाळे वाजती । लोक अवघे भजन करिती ।
जय जय योगीराज मूर्ति । ऐसे उंच स्वरानें ॥४६॥

मिरवणूक आली गांवांत । मारुतीच्या मंदिरात ।
बसविले आणून सद्गुरुनाथ । एका भव्य पाटावरी ॥४७॥

तोही दिवस तैसाच गेला । मग लोकांनी विचार केला ।
आपण करूं स्तवनाला । उपाशी बसून यांच्यापुढें ॥४८॥

ऐसा जो ते विचार करिती । तो आले देहावरती ।
श्री गजानन सद्गुरुमूर्ति । मुगुटमणी योग्यांचे ॥४९॥

मग काय विचारतां । आनंद झाला समस्तां ।
प्रत्येक स्त्रीपुरुष ठेवी माथा । स्वामींचिया चरणांवरी ॥५०॥

नैवेद्याची धूम झाली । ज्यानें त्यानें आणिलीं ।
पात्रें ती वाढून भली । मारुतीच्या मंदिरांत ॥५१॥

त्या अवघ्यांचा स्वीकार । समर्थे केला थोडाफार ।
हाळोपाळीत साचार । ही वार्ता श्रुत झाली ॥५२॥

पुढें दुसऱ्या मंगळवारी । पिंपळगांवचे गांवकरी ।
आलें बाजारा निर्धारी । शेगांवाकारणें ॥५३॥

ते शेगांवच्या लोकांसी । सहज बोलले प्रेमेसी ।
आमच्याही गांवांसी । आला एक अवलिया ॥५४॥

अवलिया थोर अधिकारी । प्रत्यक्ष आहे श्रीहरी ।
धन्य पिंपळगांव नगरी । पाय लागलें साधूचे ॥५५॥

आम्ही तया योगीवरा । कोठे न जाऊं देऊं खरा ।
निधी चालत आला घरा । त्यातें कोण दवडी हो ! ॥५६॥

शेगांवचे बाजारांत । जिकडे तिकडे हीच मात ।
बंकटलाला झाले श्रुत । वर्तमान ते अवलियाचे ॥५७॥

बंकटलाल पत्नीसहित । गेला पिंपळगांवांत ।
समर्थांसी जोडोन हात । विनवूं लागला नानापरीं ॥५८॥

आत्तां येतो म्हणून । निघून गेलात आपण ।
त्यास झाले पंधरा दिन । याचा विचार करा हो ॥५९॥

गुरुराया तुम्हावीण । भणभणीत दिसे सदन ।
शेगांवचे अवघे जन । चिंतातुर झाले हो ॥६०॥

गाडी आणिली आपणासाठीं । चला शेगांवी ज्ञानजेठी ।
मायलेका होणे तुटी । हे काही बरे नसे ॥६१॥

कित्येक दयाळा आपुले भक्त । राहिले असती उपोषित ।
त्या शेगांव शहरांत । नित्य दर्शन घेणारे ॥६२॥

तुम्ही न आल्या शेगांवी । मी ही तनु त्यागीन बरवी ।
आमुची सांगा पुरवावी । आळ कोणी गुरुवर्या ? ॥६३॥

बंकटलाल ऐसें वदले । महाराज गाडीवरी बसले ।
शेगांवासी निघाले । पिंपळगांवा सोडून ॥६४॥

जैसा मार्गे गोकुळाला । न्याया कृष्णा अक्रूर आला ।
तैसा बंकटलाल भासला । अक्रूर पिंपळगांवाते ॥६५॥

पिंपळगांवच्या लोकांप्रती । बंकटलाल समजाविती ।
नका होऊ दुःखित चिर्तीं । जाती न कोठे लांब साधु ॥६६॥

वाटेल तेव्हां दर्शना यावें । हेतु आपुलें पुरवावें ।
जेथल्या तेथें असू द्यावें । या अमोल मूर्तीला ॥६७॥

बहुतेक पिंपळगांवाचा । बंकटलाल साहुकार साचा ।
मनोभंग साहूचा । करण्या कुणांची छाती नसे ॥६८॥

चुरमुच्याचे लाडू खात । पिंपळगांव बसलें स्वस्थ ।
महाराज बसून गाडींत । जाऊं लागले शेगांवा ॥६९॥

पथीं जातां गुरुमूर्ति । बोलली बंकटलालाप्रती ।
ही का साहूची होय रीति । माल दुसऱ्याचा बळे न्यावा ! ॥७०॥

मशीं यावया तुझ्या घरीं । भय वाटतें अंतरीं ।
तुझ्या घरची नाही बरी । रीत हे मी पाहतो ॥७१॥

लक्ष्मी जी लोकमाता । महाविष्णूची होय कांता ।
जिची अगाध असे सत्ता । तिलाही त्वां कोंडिलें ॥७२॥

तेथें माझा पाड कोण ? । म्हणून गेलों पळोन ।
जगदंबेचे पाहून । हाल, माझे चित्त भ्यालें ॥७३॥

ऐसे ऐकतां हंसूं आलें । बंकटलालाप्रती भलें ।
विनयानें भाषण केलें । ते ऐका सावचित्तें ॥७४॥

बंकट बोले गुरुनाथा । माझ्या कुलपा न भ्याली माता ।
आपुला वास तेथे होता । म्हणून झाली स्थिर ती ॥७५॥

जेथें बाळ तेथें आई । तेथें दुज्याचा पाड काई ? ।
आपुल्या पायापुढें नाहीं । मला धनाची किंमत ॥७६॥

तेच माझे धन थोर । म्हणून आलो इथवर ।
माझे न उरले आतां घर । ते सर्वस्वी आपुलें ॥७७॥

घरमालकाकारण । शिपाई आडवी कोठून ? ।
जैसे तुमचे इच्छील मन । तैसेच तुम्ही वागावें ॥७८॥

इतकीच माझी विनंती । शेगांवीं असो वस्ती ।
धेनू काननाते जाती । परी येती घरी पुन्हां ॥७९॥

तैसेच तुम्ही करावें । अवघ्या जगा उद्धरावें ।
परी आम्हां न विसरावें । शेगांवी यावें वरचेवर ॥८०॥

ऐसी समजूत घालून । शेगांवीं आणले गजानन ।
तेथें कांहीं दिवस राहून । निघून गेले पुनरपि ॥८१॥

ती ऐकावी तुम्हीं कथा । सांगतो मी इथे आतां ।
अडगांव नामे ग्राम होता । एक तया वन्हाड प्रांतीं ॥८२॥

त्या ग्रामाकारण । जाया निघाले दयाघन ।
प्रातःकाळीं चुकवून । नजर शेगांवकरांची ॥८३॥

महाराजांची चालगती । वायुचिया समान होती ।
अंजनी तनय मारुती । आला काय वाटे पुन्हा ॥८४॥

मास होतां वैशाख । सोळा कलांनी तपे अर्क ।
क्वचित कोठें न राहिलें उदक । ऐसा प्रखर उन्हाळा ॥८५॥

माध्यान्हीच्या समयाला । अकोली गांवापासी आला ।
हा योगयोगेश्वर साधु भला । गजानन महाराज ॥८६॥

तो काय घडले वर्तमान । समर्थासी लागली तहान ।
करिती चौफेर अवलोकन । तों उदक कोठें दिसेना ॥८७॥

अंगावाटे चालल्या धारा । घामाच्या त्या एकसरां ।
अधरोष्ठ तो सुकला खरा । उदकाविण समर्थाचा ॥८८॥

ऐशा दुपारच्या अवसरीं । भास्कर नामें शेतकरी ।
घालीत होता पाळी खरी । आपुल्या त्या शेताला ॥८९॥

शेतकऱ्याची पाहतां स्थिति । हे अवघ्यांत मुख्य असती ।
कृषीवल हा निश्चिती । अन्नदाता जगाचा ॥९०॥

अंगी ऐसें मोठे पण । परी सोशी यातना दारुण ।
बिचाऱ्यांना ऊन तहान । सोसणें भाग असें कीं ॥९१॥

त्या अकोलीच्या शिवारांत । जलाचें दुर्भिक्ष्य अत्यंत ।
एक वेळा मिळेल घृत । परि अभाव पाण्याचा ॥९२॥

आपणांते प्यावयासी । भास्करानें शेतासी ।
आणिलें खापराच्या घागरीसी । उदक होते गांवांतून ॥९३॥

पाठीशी ती भाकर । डोई जलाची घागर ।
ऐसा होता प्रकार । शेतामार्जीं येण्याचा ॥९४॥

ती घागर झुडुपाखालीं । होती भास्करें ठेविली ।
त्या ठिकाणी स्वारी आली । भास्करा जल मागावया ॥९५॥

समर्थ म्हणती भास्कराला । तहान बहुत लागली मला ।
पाणी दे बा प्यावयाला । नाही ऐसें म्हणूं नको ॥९६॥

पुण्य पाणी पाजण्याचें । आहे बापा थोर साचें ।
पाण्यावाचून प्राणाचें । रक्षण होणे अशक्य ॥९७॥

धनिक पाणपोया घालिती । हमरस्त्याच्या पथावरती ।
याचें कारण शोध चितीं । म्हणजे येईल कळोन ॥९८॥

भास्कर बोले त्यावर । तूं नंगा धूत दिगंबर ।
तुला दांडग्या पाजितां नीर । पुण्यलाभ कशाचा ? ॥९९॥

अनाथ पंगू दुबळ्यांसाठी । त्या पुण्याच्या शोभती गोष्टी ।
वा जो समाजहितासाठीं । झटे त्यासी साह्य करा ॥१००॥

ऐसे शास्त्राचे आहे वचन । तुझ्यासारख्या मैदाकारण ।
आम्ही पाजिता जीवन । तें उलटे पाप होय ॥१॥

भूतदयेच्या तत्त्वं भला । सर्प कोणी कां पोसला ? ।
वा जागा चोरटयाला । देती सदनीं काय कोणी ॥२॥

तूं भीक मागून घरोघर । केलेस पुष्ट शरीर ।
भारभूत साचार । झालास आपुल्या कृतीने ॥३॥

मीं माझ्यासाठीं घागर । आणिली सकाळीं डोक्यावर ।
त्या आयत्या पिठावर । रेघोटया तूं ओढूं नको ॥४॥

तुला ना देणार पाणी । नको करूं रे विनवणी ।
जा जा करी येथोनी । काळे आपले चांडाळा ॥५॥

तुझ्यासारिखे निरुद्योगी । जन्मले आमच्यात जागजागीं ।
म्हणून झालो अभागी । आम्ही चहूं खंडांत ॥६॥

हे भास्कराचे भाषण । समर्थांनी ऐकून ।
थोडे करूनी हास्यवदन । निघोन गेले तेथोनिया ॥७॥

थोडया दूर अंतरावर । एक होती साच विहीर ।
तिकडे धांव अखेर । घेतली स्वामीरायांनीं ॥८॥

स्वामी तिकडे जाऊं लागतां । भास्कर झाला बोलतां ।
उच्च स्वरे; वेडया वृथा । तिकडे कशाला जातोस ? ॥९॥

ती कोरडी ठणठणीत । आहे विहीर जाण सत्य ।
पाणी या एक कोसांत । नाही कोठे जाण पिशा ॥११०॥

समर्थ बोलले त्यावरी । ही सत्य तुझी वैखरी ।
विहिरींत पाणी नाहीं जरी । परी करितों प्रयत्न ॥११॥

तुझ्यासारिखे बुद्धिमान । जलाने होती हैराण ।
तें मी नयनीं पाहून । स्वस्थ ऐसा बसलों जरी ॥१२॥

तरी समाजहितासाठीं । काय मी केली सांग गोष्टी ।
साह्य होतो जगजेठी । हेतु शुद्ध असल्यावर ॥१३॥

समर्थ आले विहिरीपाशीं । तो थेंब नाही तियेशीं ।
हताश होऊन वृक्षापाशीं । बैसले एका दगडावर ॥१४॥

डोळे मिटून केले ध्यान । चित्तीं साठविला नारायण ।
जो सच्चिदानंद दयाघन । दीनोद्धार जगद्गुरु ॥१५॥

समर्थ म्हणती देवदेवा । हे वामना वासुदेवा ।
प्रद्युम्ना राघवा । हे विठ्ठला नरहरी ! ॥१६॥

देवा ही अकोली । पाण्यांवाचून त्रस्त झाली ।
वोलही न राहिली । कोठेच देवा विहिरीतून ॥१७॥

मानवी यत्न अवघे हरिले । म्हणून तुजला प्रार्थिले ।
पाव आतां जगन्माऊले । पानी दे या विहिरीला ॥१८॥

तुझी करणी अघटित । जें न घडे तें घडविसी सत्य ।
मांजरे जळत्या आव्यांत । पांडुरंगा तूं रक्षिलीं ॥१९॥

प्रल्हाद भक्त करण्या खरा । स्तंभी प्रगटलास जगदोद्धारा ।
बारा गांव वैश्वानरा । भक्षिलें त्वां गोकुळांत ॥१२०॥

कर नखाग्रीं धरिला गिरी । तूंच की रें मुरारी ।
तुझ्या कृपेची न ये सरी । जगत्रयी कवणास ॥२१॥

दामाजीपंत ठाणेदार । त्याच्यासाठी झालास महार ।
चोख्यासाठीं ओढिलीं ढोरं । पांखरें रक्षिलीं माळ्याचीं ॥२२॥

उपमन्यूसाठीं भला । क्षीरसमुद्र तुवां दिला ।
तहान नामदेवाला । मारवाडांत लागली जें ॥२३॥

तैं तुम्ही कौतुक केलें । निर्जलता प्रांतीं भलें ।
नाम्यासाठीं भरविलें । जल हें आण ध्यानांत ॥२४॥

ऐसे विनवितां ईश्वरा । विहिरीलागीं फुटला झरा ।
उफाळ्याचा साजिरा । विहीर भरली क्षणामध्ये ॥२५॥

साह्य झाल्या जगन्नाथ । काय एक ना तें होत ।
ईश्वरी सत्ता अगाध सत्य । जें ना घडे तेंच घडवी ॥२६॥

तेथ पाणी समर्थ प्याले । तें भास्करानें पाहिलें ।
चित्त त्याचें घोटाळलें । कांही नच चाले तर्क त्याचा ॥२७॥

वर्षे झाली द्वादश । जल नाही या विहिरीस ।
तिलाच एका घटकेस । यानें जलमय केली कीं ॥२८॥

यावरून हा कोणीतरी । खचित आहे साक्षात्कारी ।
बळेच फिरतो पिशापरी । हे आतां समजलें ॥२९॥

शेतीचें काम सोडून । भास्कर आला धांवून ।
धरिता झाला दृढ चरण । मुखें स्तोत्र आरंभिलें ॥३०॥

हे नरदेहधारी परमेश्वरा । हे दयेच्या सागरा ।
लेंकरासी कृपा करा । अर्भक मी तुमचें असें ॥३१॥

तुम्हांते ना जाणून । मी बोललों टाकून ।
आता पस्तावा झाला पूर्ण । क्षमा त्याची करा हो ॥३२॥

टाकून बोलतां गौळणी । रागावला ना चक्रपाणी ।
दयाळा बाह्य वेषांनी । तुझ्या मजला ठकविलें ॥३३॥

त्याचे तूंच निरसन । केले चमत्कार दाखवून ।
भगवंताचे देवपण । कृतीनेंच कळले कीं ॥३४॥

तैसा तुझा अधिकार । केवढा तरी आहे थोर ।
ते कळले साचार । या जलाच्या कृतीनें ॥३५॥

कांही असो सद्गुरुनाथा । मी न सोडी तुम्हां आतां ।
लेकरानें भेटतां । मायें कोठें न रहावें कीं ॥३६॥

खोटी ही प्रपंच माया । आलें आज कळोनिया ।
आता परते न लोटा या । दीना अर्भकाकारणें ॥३७॥

भास्करासी समर्थ म्हणती । ऐसा न होई दुःखित चित्ती ।
आतां घागर डोक्यावरती । गांवांतून आणूं नको ॥३८॥

तुझ्यासाठीं हे जीवन । विहिरींत केले निर्माण ।
आता कशाची नुरली वाण । मग कां प्रपंच टाकिशी ? ॥३९॥

पाणी आले तुझ्याकरितां । बगीचा तो लाव आतां ।
भास्कर म्हणे गुरुनाथा । हें आमीष दावूं नका ॥१४०॥

माझा निश्चय हीच विहीर । कोरडी ठणठणीत साचार ।
होती दयाळा आजवर । थेंब नव्हता पाण्याचा ॥४१॥

ती विहीर फोडण्याला । तुम्हीच हा प्रयत्न केला ।
साक्षात्काराचा लाविला । सुरूंग खडक फोडावया ॥४२॥

तेणें हा फुटला खडक । भावाचे लागले उदक ।
आतां मळा निःशंक । भक्तिपंथाचा लावीन मी ॥४३॥

वृत्तीच्या मेदिनी ठायी । फळझाडें ती लावीन पाही ।
सन्नीतीची माझे आई । तुझ्या कृपेकरूनी ॥४४॥

सत्कर्माची फुलझाडें । लावीन मी जिकडे तिकडे ।
हे क्षणैक बैलवाडे । यांचा संबंध आतां नको ॥४५॥

पहा श्रोते संतसंगती । क्षणैक घडतां भास्कराप्रति ।
केवढी झाली उपरति । याचा विचार करा हो ॥४६॥

खऱ्या संतांचें दर्शन । आगळें सर्व साधनाहून ।
तुकारामें केले वर्णन । संत चरणरजाचे अभंगीं ॥४७॥

तो अभंग पहावा । चित्ती विचार करावा ।
आणि त्याचा अनुभव घ्यावा । निजहिताकारणें ॥४८॥

पाणी लागले विहिरीस । ही वार्ता आसपास ।
पसरतां जन दर्शनास । धावूं लागलें स्वामींच्या ॥४९॥

मधूचा लागतां सुगावा । जैशा मक्षिका घेती धांवा ।
वा साखरेचा पाहून रवा । मुंग्या येती धांवून ॥१५०॥

तैसे श्रोते तेथ आले । लोक अपार मिळाले ।
विहिरीचे पाणी पाहिले । पिऊन त्यांनी तेधवां ॥५१॥

उदक निर्मळ शीत मधुर । गोड अमृताहून फार ।
करू लागले जयजयकार । गजाननाचा लोक सारे ॥५२॥

असो पुढे भास्करासहित । अडगांवासी न जातां परत ।
महाराज आले शेगांवांत । श्रीगजानन सिद्धयोगी ॥५३॥

स्वस्ति श्रीदासगणूविरचित । हा गजाननविजय नामें ग्रंथ ।
होवो जगासीं आदर्शभूत । संतमहिमा जाणावया ॥१५४॥

शुभं भवतु ॥ श्रीहरिहरार्पणमस्तु ॥
॥ इति श्री गजानन विजय ग्रंथस्य पंचमोऽध्यायः ॥

@@@@@